

FÖRHANDLINGSPROTOKOLL

Ärende:	Överenskommelse om ändringar i Arbetskadeförsäkringen TFA-KFO
Parter:	Arbetsgivarföreningen KFO (KFO) Landsorganisationen Sverige (LO) Förhandlings- och samverkansrådet PTK (PTK)
Tid och plats:	10 april 2018 KFOs lokaler
Närvarande	
för KFO:	Hanna Becker, Jesper Neuhaus
för LO:	Renée Andersson, Anne-Maria Carlsgård, Magnus Furbring, Torbjörn Jons- son, Elsie Mann, Annika Nilsson, Sture Thorsell, Lasse Thörn, Torbjörn Jo- hansson
för PTK:	Jaan Kolk, Ann Lundberg Westmark, Hans Norin, Dan Wallberg

---

§ 1 Innehåll m.m.

Parterna träffar denna överenskommelse om ändringar TFA.

Överenskommelsen innebär att TFA ges den lydelse som framgår av Bilaga 1 till denna överenskommelse.

§ 2 Överenskommelsens ikraftträdande

Överenskommelsen gäller från och med 2019-01-01.

§ 3 Utredningsuppdrag

Parterna tillställer AFA Försäkring ett utredningsuppdrag i enlighet med Bilaga 2.

§ 4 Överenskommelsens godkännande

Överenskommelsen blir gällande först då;

LOs styrelse ger sitt godkännande

och

då PTKs styrelse ger sitt godkännande.

Förhandlingarna avslutades.

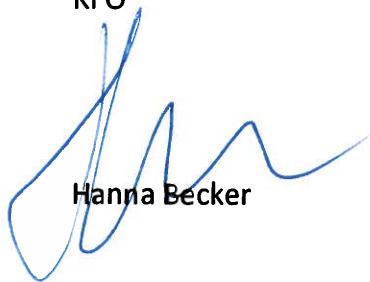
Vid protokollet

Jesper Neuhaus

Justeras för

KFO

Hanna Becker

LO

Torbjörn Johansson

PTK

Jaan Kolk

Bilaga 1

FÖRSÄKRINGSVILLKOR FÖR TFA från 2019-01-01

Försäkringsvillkor m.m.

§ 1 För trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) gäller dessa försäkringsvillkor samt de gemensamma försäkringsvillkoren för AFA-försäkringarna och de bestämmelser i övrigt som fastställts i överenskommelser som träffats av Svenskt Näringsliv, LO och PTK.

Försäkringsgivare för TFA är AFA Trygghetsförsäkringsaktiebolag (org. nr 516401-8615).

§2 Försäkringstagare är arbetsgivare som tecknat försäkring om TFA.

Skadefall som omfattas av TFA

§3 En anställd som under försäkringstiden drabbas av personskada som är att anse som arbetsskada har rätt till ersättning på sätt som anges nedan.

Med arbetsskada avses en skada till följd av olycksfall (arbetsolycksfall) eller annan skadlig inverkan (arbetssjukdom) i arbetet. En skada ska anses ha uppkommit av sådan orsak, om övervägande skäl talar för det. En skada som beror på ett olycksfall anses ha inträffat dagen före olycksfallet. En skada som beror på annan skadlig inverkan än ett olycksfall anses ha inträffat den dag när den först visade sig.

Som arbetsskada anses inte en skada av psykisk eller psykosomatisk natur som är en följd av en företagsnedläggelse, bristande uppskattning av den försäkrades arbetsinsatser, vantrivsel med arbetsuppgifter eller arbetskamrater eller därmed jämförliga förhållanden.

Olycksfall vid färd till eller från arbetsstället räknas som olycksfall i arbetet, om färden föranleddes av och stod i nära samband med arbetet (färdolycksfall). Färdolycksfall som täcks av trafikskadelagen ger inte rätt till ersättning enligt dessa villkor.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om i vilken utsträckning en skada, som inte beror på ett olycksfall men som har framkallats av smitta, ska anses som arbetsskada.

§4 Arbetsolycksfall ger rätt till ersättning om olycksfallet medfört arbetsoförmåga eller bestående invaliditet.

Arbetssjukdom ger rätt till ersättning om skadan kvarstår sedan 180 dagar har passerat från den dag då skadan visade sig och tillika av allmän försäkringskassa enligt 42 KAP 12 § SFB förklarats vara arbetsskada. Dock ger sjukdom som finns upptagen i förteckning i

Tabell 1 i ILO-konventionen (nr 121) angående förmåner vid yrkesskada rätt till ersättning om skadan kvarstår sedan 180 dagar har passerat från den dag skadan visade sig.

§ 5 Arbetsskada som drabbat hemarbetare ger rätt till ersättning endast om skadan kvarstår sedan 180 dagar har passerat från den dag då skadan visade sig och tillika förklarats vara arbetsskada enligt SFB. Ett ytterligare villkor är att skadan skall ha ett direkt samband med användning av arbetsmaskiner eller arbetsmaterial som tillhandahållits av arbetsgivaren eller uppenbarligen uppkommit vid utförandet av arbetsmoment i hemarbetet.

Ersättning under akut sjukdomstid

Ersättning för inkomstförlust

§ 6 Vid arbetsoförmåga till följd av arbetsolycksfall – dock inte färdolycksfall – betalas ersättning under sjuklönetid och sjukpenningtid. För sjukfrånvaro som orsakats av olycksfallet betalas ersättning för hela inkomstförlusten som beräknas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Om förmåner från TFA har betalats och inkomstersättning enligt SFB senare betalas för samma tid ska ersättningen från TFA till den del den motsvaras av ersättningen enligt SFB omgående återbetalas till AFA Trygghetsförsäkring.

Ersättning för sjukvårdskostnad och andra utgifter

§ 7 Har den skadade rätt till ersättning enligt §§ 4 eller 10 betalas ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler för kostnader som arbetsskadan har medfört i form av t ex läkar- och sjukvårdskostnader eller kostnader för vid olycksfallet skadade kläder, glasögon och liknande.

§ 8 Upphörde 2012-03-31

§ 9 Upphörde 1993-07-01.

Ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk)

§ 10 Vid arbetsoförmåga betalas ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk). Om det fysiska eller psykiska lidandet har varit svårt betalas ersättning även om arbetsoförmåga inte förelegat. Vid arbetssjukdom lämnas ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur. Vid arbetssjukdom med diagnosen mesoteliom betalas löpande ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur utan att vållande behöver visas.

Ersättningens storlek bestäms enligt skadeståndsrättsliga regler. Utbetalning sker när den akuta sjukdomstiden har upphört.

§ 11 Upphörde 2002-01-01

Ersättning vid invaliditet

Ersättning för inkomstförlust

§ 12 Upphörde 1993-07-01.

§ 13 Om den skadade vid bestående invaliditet till följd av arbetsskadan fått sin förmåga att skaffa inkomst genom arbete nedsatt betalas en ersättning enligt skadeståndsrättsliga regler i form av årlig livränta från AFA Trygghetsförsäkring om framtida förlust kan antas uppkomma, som inte ersätts av livränta enligt SFB eller på annat sätt.

För lönedelar under 7,5 prisbasbelopp betalas livränta från AFA Trygghetsförsäkring endast om förlusten av arbetsinkomst är mindre än en femtondel av arbetsinkomsten under 7,5 prisbasbelopp.

§ 14 Livräntan fastställs med hänsyn till den bestående nedsättningen av arbetsförmågan som orsakats av arbetsskadan.

Frågan om graden av nedsättning av den skadades arbetsförmåga bedöms med hänsyn till dennas förmåga att trots skadan bereda sig inkomst genom arbete. Arbetet ska härvid motsvara hans krafter och färdigheter. Vidare ska arbetet vara sådant som det rimligen kan begäras att den skadade ska kunna utföra med hänsyn till tidigare utbildning och verksamhet, omskolning eller annan liknande åtgärd samt ålder, bosättningsförhållanden och därmed jämförliga omständigheter.

Livräntan reduceras till hälften vid den ålder då livränta för arbetsskada enligt kap 41 §§ 5-6 i SFB inte längre kan lämnas.

§ 15 Den skadade kan i stället för livränta eller del av livränta erhålla ett engångsbelopp motsvarande det kapitaliserade värdet av livräntan. Engångsbeloppet bestäms enligt särskilda bestämmelser för kapitalisering av livränta.

§ 16 Livränta värdesäkras enligt lagen om ändring av skadeståndslivräntor.

Ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av bestående art (lyte eller annat stadigvarande men)

§ 17 Ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av bestående art (lyte eller annat stadigvarande men) bestäms enligt skadeståndsrättsliga regler. Ersättningen betalas när det

fysiska och psykiska lidandet kan förutses bli bestående för framtiden, dock tidigast då den akuta sjukdomstiden upphört.

§ 18 Upphörde 2002-01-01

§ 19 Upphörde 1998-01-01.

Ersättning för särskilda olägenheter

§ 20 Ersättning för särskilda olägenheter till följd av skadan bestäms enligt skadeståndsrättsliga regler.

Ersättning för sjukvårdskostnad och andra utgifter

§ 21 Ersättning för sjukvårdskostnad och andra utgifter betalas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Särskild ersättning

§ 22 Upphörde 1994-06-01.

§ 22 a Om en skadad har en arbetssjukdom, som enligt §§ 3 och 4 har bedömts som arbetsskada, lämnas ersättning enligt skadeståndsrättsliga principer.

Väsentlig och bestående ändring

§ 23 Om det är uppenbart att i det enskilda fallet väsentlig och bestående ändring inträtt i de förhållanden som legat till grund för bestämmande av ersättningen vid invaliditet, kan omprövning ske. Omprövning kan dock endast avse ändring som inträffar under tid överenskommelse om TFA mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer är i kraft.

Ersättning för rehabilitering

§ 24 Kan den skadade på bestående följder av arbetsskadan inte återgå till sitt tidigare förvärvsarbete, betalas skäliga kostnader avseende nödvändig rehabilitering till annat jämförbart yrke.

Ersättning vid dödsfall

§ 25 Ersättning för arbetsskada som lett till dödsfall bestäms enligt skadeståndsrättsliga regler.

Ersättning för personskada, som till följd av dödsfallet åsamkats någon som stod den avlidne särskilt nära, prövas och lämnas i enlighet med de begränsningar som anges i §§ 4-10.

§ 26 Upphörde 2002-01-01.

§ 27 Upphörde 2002-01-01.

Efterskydd

§ 28 Den som varit utsatt för skadlig inverkan i arbete vid företag som tecknat försäkring om TFY eller TFA och på grund av den skadliga inverkan drabbats av arbetssjukdom har rätt till ersättning enligt dessa försäkringsvillkor även om anställningen upphört när arbetssjukdomen visade sig. Den skadliga inverkan ska dock ha ägt rum efter den 31 januari 1974 och under den tid när arbetstagaren var anställd hos arbetsgivare som då hade gällande försäkringsavtal om TFY eller TFA. Arbetssjukdomen ska vidare ha visat sig innan den skadade har uppnått 65 års ålder. Vid cancersjukdom orsakad av asbestexponering i arbetet gäller ingen åldersgräns.

Rätt till ersättning enligt första stycket finns endast under tid när avtal om TFA mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer är i kraft.

Allmänna bestämmelser

Samordning

§ 29 Den skadade eller person som stod en till följd av arbetsskada avlidnen person särskilt nära, har inte rätt till ersättning enligt ovanstående bestämmelser om ersättning kan betalas från stat, kommun, försäkringsgivare, arbetsgivare eller annan i form av periodisk ersättning eller i form av ersättning för kostnader, fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk) eller av bestående art (lyte eller annat stadigvarande men) eller särskilda olägenheter till följd av skadan.

Ska inkomstskatt på sådan förmån som avses här ovan inte betalas, ska vid samordningen jämväl hänsyn tas till skattefriheten.

Ersättning för begravningskostnader betalas inte om begravningskostnaden täcks av begravningshjälp från tjänstegrupplivförsäkring.

§ 30 Samordning sker inte i fråga om sådan ersättning för vilken AFA Trygghetsförsäkring har rätt till återkrav.

Samordning sker inte i fråga om sådan ersättning som betalas från försäkring som tecknats och i sin helhet betalats av den skadade, om det inte är fråga om ersättning som lämnas enligt skadeståndsrättsliga regler eller ersättning för kostnader.

Preskription

§ 30a Ansökan om ersättning enligt dessa försäkringsvillkor ska göras inom tio år beträffande ideell ersättning från den dag då fordringen tidigast kunde göras gällande och inom sex år

- beträffande inkomstersättning och ersättning för förlust av underhåll från den dag ersättningen avser,
- beträffande begravningskostnad från dagen för dödsfallet,
- beträffande annan ersättning från den dag då den försäkrade har betalat det belopp för vilket ersättning begärs.

Om ansökan görs vid en senare tidpunkt än vad som anges i första stycket är rätten till ersättning förlorad. Rätt till inkomstersättning och ersättning för förlust av underhåll föreligger dock från den dag som inföll sex år före anmälningsdagen.

Den som kräver försäkringsersättning och som anmält skadan till försäkringsgivaren inom tid som angetts i första stycket, har sedan försäkringsgivaren förklarat att slutlig ställning har tagits till ersättningsfrågan alltid sex månader på sig att begära omprövning enligt § 17 i de gemensamma villkoren för AFA-försäkringarna.

§ 31 Upphörde 1993-01-01.

Undantag från försäkringen

§ 32 Ersättning betalas inte för skada som orsakats av krigsåtgärd under krig som riket befinner sig i.

Om den skadelidande själv uppsåtligen eller genom grov vårdslöshet har medverkat till skadan jämkas ersättningen. Ersättning till förare som gjort sig skyldig till rattfylleri enligt lagen om straff för vissa trafikbrott jämkas också, om föraren därvid genom vårdslöshet har medverkat till skadan. Om en personskada lett till döden, kan ersättning till efterlevande också jämkas, om den avlidne uppsåtligen har medverkat till dödsfallet. Jämknings av skadeersättningen skall ske efter vad som är skäligt med hänsyn till den skadades medverkan och omständigheterna i övrigt.

§ 33 Upphörde 2012-04-01

Ansvarsbelopp

§ 34 För varje skadehändelse är AFA Trygghetsförsäkrings ansvarighet begränsad till 50 miljoner kr. Denna begränsning gäller även om flera personer, som omfattas av ett eller flera försäkringsavtal om TFA i AFA Trygghetsförsäkring, skadas samtidigt.

Rätt till skadestånd

§ 35 Anställd får inte föra skadeståndstalan – med anledning av personskada som utgör arbetsskada – mot juridisk person som tecknat försäkringsavtal om TFA eller TFA-KL eller omfattas av PSA. Anställd får inte heller föra sådan skadeståndstalan mot arbetsgivare, anställd eller annan som omfattas av TFA, TFA-KL eller PSA.

Vad ovan sagts gäller inte beträffande talan om ersättning för inkomstförlust enligt skadeståndslagen vid färdolycksfall.

§ 36 Om en anställd under försäkringstiden drabbas av personskada till följd av arbetsskada och anställd eller ersättningsberättigad efterlevande till honom eller henne enligt skadeståndsrättsliga grunder skulle haft rätt till ersättning från annan, ska rätten till sådan ersättning anses vara överlåten på AFA Trygghetsförsäkring.

§ 37 Återkrav mot arbetsgivare som tecknat försäkringsavtal om TFA hos AFA Trygghetsförsäkring eller anställd eller annan, som omfattas av TFA, får framställas endast om skadan vållats uppsåtligt eller genom grov vårdslöshet. Återkrav kan också ske om den som vållat skadan uppenbarligen varit påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Skadeförebyggande verksamhet

§ 38 AFA Trygghetsförsäkring ska lämna lämna hjälp och stöd i arbetarskyddsverksamheten vid företagen dels genom generell informationsverksamhet, dels efter förfrågan genom råd avseende enskilt företag. För denna verksamhet kan fastställas särskilda riktlinjer.

Denna skadeförebyggande verksamhet bedrivs med hänsyn till det lokala samarbetet i arbetarskyddsfrågor.

Försäkring för ägare m fl

§ 39 Ägare eller styrelseledamot i det företag som tecknat försäkring samt make/maka till sådan person omfattas jämväl av försäkringen, dock tidigast från den tidpunkt anmälan om försäkring mottagits. Med ägare avses dock ej medlem i ekonomisk förening. Med ogift ägare eller styrelseledamot sammanboende ogift person, som inte är anställd i företaget och som tidigare varit gift med eller med denna har respektive har haft gemensamt barn, omfattas på motsvarande sätt av försäkringen.

Försäkringen gäller endast om olycksfallet eller arbetssjukdomen uppkommer i samband med ovannämnda persons verksamhet i det företag som tecknat försäkringen.

Vad som i dessa försäkringsvillkor sägs om anställd gäller även i tillämpliga delar sådan person som avses i denna paragraf om inte annat särskilt anges.

Rätten till ersättning är begränsad enligt följande.

Vid ersättning för inkomstförlust enligt § 6 eller §§ 13 – 16 tas inte hänsyn till inkomst som per år överstiger summan av 30 prisbasbelopp.

Bestämmelserna i § 30 andra stycket gäller inte.

Bilaga 2

Utredningsuppdrag ILOs R 194 (TFA-KFO §4)**Inledning**

För att AFA ska kunna pröva rätten till ersättning för arbetssjukdomar, d.v.s. skador till följd av fysisk eller psykisk exponering i arbetet, krävs enligt TFA §4 st 2 antingen att Försäkringskassan har godkänt arbetsskadan eller att skadan/sjukdomen finns upptagen i tabell 1 till ILO-konventionen nr 121 (nedan ILO 121).

Parterna konstaterar att ILO 121 inte är uppdaterad och utelämnar flera förekommande arbetssjukdomar. Både diagnoser i rörelseapparaten och även vissa psykiska diagnoser (Musculoskeletal disorders och punkt Mental and behavioural disorders) saknas helt. Parterna ser att en fortsatt tillämpning av ILO 121 är förenat med betydande begränsningar då förteckningen är inaktuell.

Parterna önskar således utreda konsekvenserna av en förändring i § 4 som skulle medge en tillämpning av den lista över arbetsrelaterade sjukdomar finns sedan 2002 i ILO:s rekommendation 194 (nedan ILO:s R 194).

Parternas uppdrag till AFA försäkring

Parterna uppdrar åt AFA försäkring att utreda konsekvenserna av en tillämpning av den lista över arbetsrelaterade sjukdomar finns sedan 2002 i ILO:s R 194.

Parterna önskar få belyst:

- Eventuella administrativa utmaningar och andra faktorer som skulle påverka AFA försäkring i deras handhavande av försäkringen.
- Förväntad ökning av beviljade respektive avslagna anspråk
- Premiöpåverkan